

Вікторія Стинська

кандидат педагогічних наук, доцент
ДВНЗ «Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника»

**ПЕДАГОГІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ БАТЬКІВ – АКТИВНА ФОРМА
ПОШИРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ В
НАРОДНИХ УНІВЕРСИТЕТАХ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗНАНЬ У ХХ СТ. В
УКРАЇНІ**

У Концепції Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 р., схваленої Кабінетом Міністрів України 31 травня 2012 р., підвищення рівня педагогічної освіти батьків визнано одним із пріоритетних напрямків державної політики в галузі освіти. Окреслені пріоритети були домінуючими і в другій половині ХХ ст., коли в Україні намітилися і виправдали себе різні форми роботи вчителів з батьками: індивідуальні і колективні бесіди, класні і загальношкільні батьківські збори, лекції для батьків, конференції батьків та ін.

Як свідчить аналіз джерелознавчої літератури, серед форм співпраці школи та сім'ї у народних університетах педагогічних знань (НУПЗ) у ХХ ст. важливе місце займали педагогічні конференції. Практикували проведення науково-практичних, теоретичних, літературних, підсумкових та інших конференцій. Конференція за організацією нагадувала публічну лекцію, оскільки її успішно організовували як для постійного складу слухачів, так і для змішаної аудиторії. Водночас їй притаманні і деякі особливості. Насамперед від учасників потребувалася їх активна діяльність, а не тільки «колективне мислення». Частина постійних учасників конференції виступала з доповідями, інші готували реферати, брали участь у підготовці виставок. Якщо на курсовій лекції слухачам постійного контингенту заздалегідь може бути відома тільки тема заняття, а питання, порушені лектором, можуть представляти собою зовсім нову інформацію, то на конференції слухачі зазвичай повідомлені заздалегідь про тему виступу та характер питань, що обговорюватимуться. Відповідно метою конференції в НУПЗ було підведення підсумків уже проведеної роботи в ході попередніх навчальних занять [1, с. 35].

Відповідно, педагогічне значення конференції в полягало в «синтезі заздалегідь отриманих знань, розробці узагальнених понять з певних тем курсу, об'єднанні наукових знань з практичним досвідом, навичками і уміннями» [1, с.36]. Прикметно, що і на частину непостійної аудиторії університету конференція педагогічно впливала, оскільки слухачі мали можливість отримати нову інформацію, активно брати участь в обговоренні ключових питань та ін.

Науково-практичні конференції вважалися формою додаткового підвищення знань. На них розглядалися або питання однієї проблеми (як підсумкове заняття всередині навчального року), або ключові питання всього курсу навчання (наприкінці навчального року). Тема конференції повинна бути чітко визначена, сформульована і доведена до відома слухачів заздалегідь.

Якщо на публічній лекції функція викладача полягала в повідомленні слухачам нових знань, стимулюванні їх мислення, то на конференції вона зводилася до організації і керівництва самостійної узагальнюючої роботи слухачів.

У більшості народних університетів підсумкові конференції проводились як урочистий святковий вечір – з нагородженням відмінників навчання, врученням дипломів про закінчення навчання, виступами слухачів-випускників. У деяких НУПЗ стало традицією організовувати восени конференції колишніх слухачів. Такі зустрічі випускників народних університетів з новими слухачами мали важливе навчально-виховне значення.

Тему і місце конференції в навчальному курсі НУПЗ зазвичай заздалегідь планували в навчально-тематичному плані. Так, у всіх варіантах планів, що пропонувалися науково-дослідним інститутом загальної освіти дорослих АПН України, останнє заняття відводили для підсумкової конференції [4, с. 69]. Програма педагогічного мінімуму для батьків, що діяла в Україні, містила розділ «Методичні вказівки щодо проведення батьківських конференцій по обміну досвідом», де рекомендувалося 39 взірцевих тем для виступів батьків [3, с.74].

На підсумкових конференціях слухачі часто виступали з оцінкою діяльності народного університету. Такого роду виступи були важливими для покращення навчального процесу наступного року і представляли свого роду зворотну інформацію про ефективність навчання. Традиційними були такі конференції в Полтавському народному університеті педагогічних знань для батьківського активу.

НУПЗ м. Одеси проводив щорічно в березні-квітні конференцію для батьків майбутніх першокласників. Для учасників конференції попередньо організовувались співбесіди і консультації. Отже, можна зробити висновок, що така конференція виступала як форма своєїрідної підготовки до майбутнього систематичного навчання.

НУПЗ м. Києва щороку проводив тематичні конференції «Конференція татів», «Ваш вільний час», «Наші недоліки очима дітей», «Клімат в сім'ї» та ін. та ін. Такі конференції потребували проведення великої попередньої роботи. Наприклад, для підготовки до конференції «Наші недоліки очима дітей» було проведено анкетування 240 учнів. Результати роботи дозволили не тільки цікаво підготувати конференцію, але й отримати важливий матеріал для подальшого виховання як слухачів університету, так і гостей заходу. Прикметно, що з

університетських конференцій зародилися і стали щорічними районні заходи – секції батьків на районних педагогічних читаннях, результати яких опубліковувались в пресі, передавались по місцевому радіо [2, с. 34].

Наведені приклади показують, що «...курсів конференції для постійних слухачів університету є певним етапом процесу навчання, а для інших слухачів – інтересним, корисним, суспільно значимим заходом» [1, с. 38 – 39].

Таким чином, у другій половині ХХ ст. в Україні вимогою суспільності стала організація педагогічного всеобучу, а НУПЗ – осередком педагогічних знань батьків.

Список використаних джерел

1. Махлин М. Д. Знання для родителей. – М. : Знание, 1976. – С.35.
2. Педагогічні університети для батьків. – К., 1960. – С. 34.
3. Примірня програма педагогічного мінімуму для батьків. – К. : Рад. школа. 1969. – С. 74.
4. Учебно-тематические планы народных университетов [под. ред. А.В.Даринского, А.Д.Юрова]. НДІ загальної освіти дорослих АПН України. – К., 1971. – С. 69.